

Jaarverslag Maanlanders 2023

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	pag. 2
Prestaties	pag. 3
Bambi, een theaterconcert voor stoere stuntelaars	pag. 3
Wakker, een ruimtereis voor nachtelijke piekeraars	pag. 5
Benno, een jeugdopera over de wonderlijke wereld van de bodemdieren	pag. 5
Plaats in het veld	pag. 7
Bestuur en dagelijkse leiding	pag. 7
Toekomst	pag. 7
Bijlage 1 Speellijst	pag. 8
Bijlage 2 Educatie BENNO	pag. 10

INLEIDING

Maanlanders is een jeugdtheatergezelschap uit Gelderland dat sinds 2020 muzikaal ervaringstheater maakt voor kinderen van alle leeftijden en achtergronden, hun leerkrachten en ouders. Aan het roer van Maanlanders staan artistiek directeur Annelies van Wieringen en creatief producent Thekla Wildekamp.

Wat niet beeft, staat niet vast (Tomás Halík)

Wie trilt en beeft, staat steviger dan wie zich schrap zet. Een gebouw dat te stijf is stort eerder in bij een aardbeving dan een gebouw dat meebeweegt. Voor ons mensen geldt hetzelfde: echte stevigheid gaat hand in hand met flexibiliteit, met kwetsbaarheid. Ieder mens verlangt naar ruimte, naar vrijheid, naar gezien en gehoord te worden zoals je nu bent. Maar je bewegen in die gekregen ruimte gaat onherroepelijk gepaard met ongemak en gestuntel. Dat ongemak gaan we meestal liever uit de weg, maar zonder ongemak komen we nooit tot de schoonheid van iets nieuws. Bovendien, we stuntelen allemaal en af en toe stijgen we daar bovenuit. Als we zo naar onszelf en de wereld om ons heen kunnen kijken kan er iets verzachten en kan er verbinding ontstaan.

Maanlanders wil jonge mensen stevigheid bieden door, dwars door het ongemak heen, ‘het beven’ en alles wat daarbij hoort ruimte te geven. Door los te laten wat je al kent en beweging toe te staan, ontstaat er ruimte voor nieuwe ontmoetingen, nieuwe denkwijzen. Dit doet Maanlanders door het maken van voorstellingen waarin het publiek een actieve, wezenlijke rol speelt. Muziek en theater worden ingezet als kunstvorm waar je als toeschouwer van kunt genieten, maar ook als middel om de toeschouwer zelf in beweging te brengen en de interactie aan te gaan met de spelers en met elkaar. Dit gebeurt op lichtvoetige en humorvolle wijze waardoor het nooit voelt als een opdracht, maar als een vrolijke uitnodiging die je niet naast je neer kunt leggen. De uitwisseling en interactie die plaatsvindt, staat vervolgens altijd weer in dienst van het verhaal dat verteld wordt.

Vanuit bovenstaande missie heeft Maanlanders sinds de oprichting meerdere projecten ontwikkeld en uitgevoerd. In dit verslag beschrijven wij de projecten die we in 2023 uitvoerden. Deze werden onder andere mogelijk gemaakt door subsidie van de Gemeente Ede en de Provincie Gelderland, FPK en het VSBfonds. Daarnaast lichten we kort toe hoe onze organisatie zich ontwikkelt en welke positie we momenteel innemen in het culturele veld en sluiten af met een blik op de toekomst.

PRESTATIES

BAMBI, een theaterconcert voor stoere stuntelaars

De brieven en teksten van de kinderen vormden voor Simon van der Geest het startpunt voor het schrijven van het script.

Bambi, een *theaterconcert voor stoere stuntelaars* is een brutale, muzikale vertelling geworden. De spelers vertellen en zingen het verhaal van Bambi en kruipen in de huid van de verschillende personages. Ze wisselen moeiteloos van rol: Van de verlegen Bambi naar de brutale Stamper, van de gevaarlijke jager naar de zorgzame moeder. Op de achtergrond glijden de seizoenen voorbij. Er is liefde in de lente en dreiging in de winter. En dan...

Gaat de telefoon van Joris, een van de spelers. Zijn dochter Sophie gaat die dag voor het eerst alleen met de bus naar oma en dat gaat niet helemaal goed. Het personage Bambi verandert ineens in een bezorgde vader en gebeurtenissen uit het verhaal van Bambi beginnen te dubbelen met wat er in de realiteit met vader en dochter gebeurt. De vertelling begint te haperen tot ergernis van de andere twee spelers.

Als speler Rohan dan ook nog besluit een liefdesverklaring voor speler Judith in het stuk te verwerken komt de hele voorstelling op losse schroeven te staan.

Door te spelen met de twee realiteiten, (spel en werkelijkheid) krijgt het verhaal van Bambi een directe vertaling naar het nu. Het publiek wordt meegenomen in de dilemma's van de spelers. Het stuk koerst af op een hilarische ontsporing waarbij spel en werkelijkheid helemaal door elkaar heen gaan lopen.

Simon van de Geest schreef het stuk als een speels libretto. Ritmische monologen en dialogen, deels rijmend, en liedteksten wisselen elkaar af. Vandaar ook de zeer muzikale cast: Joris Erwich is naast acteur, multi-instrumentalist en zanger. Judith Adema is zangeres en speelt piano. Rohan Poldervaart is zanger en pianist.

De voorstelling is erg goed ontvangen door de scholen. Voor zowel bij de jongere kinderen als de kinderen uit groep 8 sloot de voorstelling goed aan. De voorstelling heeft een tour gemaakt door Gelderland en speelde in totaal 56 keer. We speelden ook voor Basisschool de Toekomst en de Wegwijzer, beiden speciaal onderwijs scholen. In nauw overleg is gekeken voor welke groepen de voorstelling passend was. Beide scholen waren zeer enthousiast evenals de spelers.

We maakten een videoverslag van de voorstelling om deze te bekijken [Klik hier](#)

WAKKER!, een ruimtereis voor nachtelijke piekeraars

In het najaar van 2023 bezocht Maanlanders voor het vooronderzoek van het nieuwe project WAKKER! basisschool Uniek in Ede en ging met de leerlingen van groep 3 t/m 8 in gesprek over 'wakker liggen'. We kozen per klas een aantal kinderen uit om over dit onderwerp door te praten en dieper op hun ervaringen en verhalen in te gaan. Vervolgens bouwden we het speellokaal om tot filmstudio en hebben filmmakers Niek&Nena de verhalen van de kinderen gefilmd terwijl ze in bed lagen. Deze verhalen zijn door Niek&Nena gemonteerd tot ontroerende, ontwapende videoportretten. Een voorbeeld van één van deze video's zie je hier: [Videoportret](#)

Met deze video's en verhalen als uitgangspunt gaat regisseur Annelies van Wieringen samen met actrice Tessa de Lange en muzikant Joris Erwich in 2024 het repetitielokaal in.

BENNO, een jeugdopera over de wonderde wereld van de bodemdieren

Benno is een bijzondere coproductie tussen Pier21, KASKO, Kompagnie Kistenmaker en Maanlanders. Pier21 had de wens om in een nieuwe schoolvoorstelling aandacht te besteden aan dieren die in en op de grond leven. Karin Netten, voormalig directeur van KASKO (en voormalig lid van de Artistieke Raad van Pier21) bracht vervolgens twee van haar makers samen die beiden een slak als huisdier bleken te hebben gehad: componist Anne-Maartje Lemereis en schrijver Lianne van Aert. Maanlanders haakte met regisseur Annelies van Wieringen en educatiespecialist Thekla Wildekamp aan en met Kompagnie Kistenmaker aan boord voor artistiek advies en vormgeving was het team compleet. Benno heeft in 2023 al 20 keer gespeeld en zal in 2024 de tournee vervolgen.

De teaser voor de voorstelling is [hier](#) te bekijken.

In jeugdopera Benno worden kinderen uitgenodigd in de wonderde wereld van de bodemdieren, waar rust, plezier en troost te vinden zijn. Kijken naar bodemdieren kan een tegengif zijn. Voor een druk thuis, een drukke wereld en een druk hoofd.

De personages Mona en Taco worstelen met deze drukte. Hun ouders maken veel en vaak ruzie. Beide kinderen vinden het moeilijk om daarmee om te gaan. In jeugdopera Benno wordt ingezoomd op hun gevoelens. Als Mona op het punt staat over te koken, ontdekt ze Benno, een slak. Ze neemt Benno mee naar huis en er ontstaat een innige band. Benno kalmeert en troost Mona. Ze raakt gefascineerd en geïntrigeerd door het slakje, precies de afleiding die ze nodig heeft. Taco snapt ondertussen niet waarom zijn zus zich steeds meer terugtrekt en niet meer aan zijn kant staat als hun ouders weer ruziemaken. Als hij ontdekt waar Mona die onuitstaanbare kalmte vandaan haalt, wordt hij woedend en doet hij iets waar hij veel spijt van krijgt.

De opera brengt het verhaal over 'Benno' de slak, Mona en Taco tot leven. Mona en Taco, gespeeld door Elea Bekkers en Maarten Zaagman, voeren het verhaal op. Mona en Taco zijn broer en zus van elkaar in het verhaal. Liefde, problemen thuis, ruzie, seks en dood komt allemaal voorbij. Mona en Taco ervaren ondraaglijke drukte van thuis. Terwijl Benno Mona afleiding biedt, worstelt Taco met die verandering. In de opera leren ze zichzelf en elkaar beter begrijpen. Het brengt je eigen wereld en de krioelende wereld onder onze voeten samen.

In een vroeg stadium zijn Pier21 en Maanlanders samen met Pyke Kroes van IVN gestart met een eerste brainstorm omtrent het educatief materiaal voor de scholen. We hebben de mogelijkheden verkent om een combinatie te maken tussen cultuur- en natuureducatie. Al gauw zagen we dat we de wereld van de bodemdieren als metafoor konden gebruiken voor grotere 'menselijke' thema's.

Het samenwerken van bodemdieren als symbool voor onszelf. Je doet het niet alleen maar met elkaar. Iedereen draagt bij. Wat als we vertragen, zo langzaam zijn als een slak, even stilstaan. Wat zie je dan, wat hoor je dan?

Welke wereld bevindt zich onder je voeten? Het is een wereld die je niet ziet, maar die heel belangrijk is. Is wat je niet ziet net zo belangrijk als wat je wel ziet?

Bodemdieren zijn de basis waarop alles groeit. Opgroeien. Hoe doe je dat eigenlijk?

Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de opdracht met het **groeipapier** (zie bijlage)
We vonden het van groot belang om kinderen voor te bereiden op het genre opera. Met behulp van de spelers hebben we een korte introductiefilm gemaakt waarin zangeres Elea de kinderen alvast laat kennismaken met de diverse thema's en stijlen. Ook leerde ze de kinderen al een liedje dat ze tijdens de voorstelling konden meezingen. Tot slot hebben we gebruik gemaakt van de vele bestaande middelen. Op het gebied van natuureducatie is er al veel prachtig materiaal wat we hebben toegevoegd voor de leerkracht om naar eigen inzicht te gebruiken. We hebben alles in een PowerPoint aangeboden met directe linkjes om het materiaal zo toegankelijk mogelijk te maken.

PLAATS IN HET VELD

Maanlanders is lid van het nieuwe Netwerk Jeugdpodiumkunsten Gelderland. Een samenwerkingsverband van professionele aanbieders uit Oost-Nederland, ontstaan vanuit de organisaties en ondersteund door de Provincie Gelderland. Het netwerk heeft de ambitie om de komende jaren zoveel mogelijk leerlingen uit het primair en voortgezet onderwijs in aanraking te laten komen met de Gelderse receptieve podiumkunsten. Het netwerk zet zich in op een gerichte spreiding in de provincie en wil daarmee zichtbaar zijn in zowel de grote Gelderse steden als de regio-gebieden. Maanlanders heeft volop ingezet op een nauw en persoonlijk contact met de diverse cultuurpunten in Gelderland. Juist op die plekken waar kinderen minder makkelijk toegang hebben tot een theater wordt enthousiast gereageerd op ons aanbod dat in school plaatsvindt. Met Cultura in Ede liggen er al vaste afspraken en worden onze voorstellingen aangeboden aan het onderwijs. We zijn trots op de diverse samenwerkingen die we zijn aangegaan waaronder met Pier21, KASKO en met Filmhub Oost.

BESTUUR EN ORGANISATIE

Maanlanders is een stichting. Er zijn geen mensen in dienst. Alle medewerkers werken per project op freelance basis. We betalen alle medewerkers in overeenstemming met de CAO Toneel en Dans. Maanlanders heeft een onbezoldigd bestuur, bestaande uit:

Agnes Bolwiender, Secretaris/penningmeester
Bert Frölich, Voorzitter
Stephan Ummelen, Bestuurslid.

Agnes en Bert zijn ervaren bestuurders uit de culturele sector die met hun kennis veel kunnen bijdragen aan de missie van Maanlanders. Stephan is een maatschappelijk ondernemer die ons vanuit zijn eigen visie, kritisch bevraagt en aanstuurt op ons ondernemerschap. Naast de vaste kern van Annelies van Wieringen (artistiek leider), Thekla Wildekamp (educatie specialist) en Babsie van Aalderen (productieleider) is de organisatie uitgebreid met Alien Stieger voor de zakelijke ondersteuning.

TOEKOMST

Maanlanders blikt vooruit op 2024! Ten eerste toert BENNO verder in Gelderland. En we maken WAKKER! Een humoristische een ruimtereis voor nachtelijke piekeraars. Een interactief project dat plaatsvindt in een groot hemelbed. Over het moment tussen naar bed gaan en het moment van in slaap vallen. (in samenwerking met Filmhub Oost) Om structureel aan de slag te kunnen gaan zal Maanlanders in 2024 een meerjarige subsidie aanvragen bij het Fonds Podiumkunsten.

BIJLAGE 1 SPEELLIJST

Tournee BAMBI, een theaterconcert voor stoere stuntelaars 2023

aantal voorstellingen: 56

15-mei	Ede	Try out Calluna	2
16-mei	Zevenaar	Lindhage	3
23-mei	Zevenaar	Martinus	2
24-mei	Zevenaar	De Bem	2
26-mei	Zevenaar	De Bem	2
30-mei	Ede	Paasberg	3
31-mei	Ede	Bongerd	2
6-jun	Bennekom	Wilhelmina	3
7-jun	Zevenaar	Carroussel	2
9-jun	Bennekom	Wilhelmina	3
13-jun	Ede	Koepel	3
14-jun	Ede	Koepel	2
16-jun	Ede	wegwijzer (SO)	2
20-jun	Ede	Toekomst (SO)	2
21-jun	Ede	Kleine Prins	2
23-jun	Ede	Calluna Ede	2
27-jun	Bennekom	Alexander	3
28-jun	Bennekom	Alexander	2
30-jun	Herwen	Sprankel	2
27-okt	Heerewaarden	2 stromenschool	2
31-okt	Utrecht	Apollo 11	2
1-nov	Arnhem	Parcivalschool	2
7-nov	Utrecht	Apollo 11	2
8-nov	Arnhem	Parcivalschool	2
9-nov	Didam	Ziep (SO)	2

Tournee BENNO,

een opera over de wondere wereld van de bodemdieren 2023

totaal aantal voorstellingen:

20

12-sep	Damwald	1
13-sep	Damwald	1
14-sep	Damwald	2
15-sep	Damwald	1
6-okt	Dokkum	2
7-okt	wageningen	2
11-okt	Surhuisterveen	1
12-okt	Bemmel	2
20-okt	Sumar	1
25-okt	Zwolle	1
24-nov	Leeuwarden	2
1-dec	Leeuwarden	2
3-dec	Nes	1
17-dec	Nijmegen	1

BIJLAGE 2 EDUCATIE BENNO

EDUCATIE

Binnenkort gaan jullie naar de voorstelling Benno, een jeugdopera over de wondere wereld van de bodemdieren.

In deze presentatie bereiden we je alvast voor op het bezoek. In het introductiefilmpje maak je kennis met de spelers en ontdek je meer over opera.

De overige opdrachten kan je uitvoeren na het zien van de voorstelling. Je blikt terug op wat je hebt gezien en wordt de natuur in gestuurd. Veel plezier!

- OPERA? HUH?
Introductiefilmpje [klik hier](#)
- WOELLEN & WROETEN
Afsluitend filmpje [klik hier](#)
- GROEI, GROEI, GROEI
Kunsteducatieopdracht [klik hier](#)
- HOP, NAAR BUITEN
Suggesties natuureducatie [klik hier](#)

INTRODUCTIEFILMPJE

Waarschijnlijk ga je voor het eerst naar een opera en heb je nog geen idee wat je kan verwachten. Hoog tijd dus om ter voorbereiding wat meer te weten te komen over deze vorm van theater. In de video maak je kennis met zangeres Elea en muzikant Maarten die je een supersnelle cursus 'wat is opera?' gaan geven.

<https://www.youtube.com/watch?v=u2kitcNgZ10>

WOELLEN EN WROETEN

Elea en Maarten nemen je mee terug naar de ervaringen van hoofdpersonen Taco en Mona. En ze vragen zich af, moet je wat onder de grond zit met rust laten of kan je beter af en toe woelen en wroeten?

<https://www.youtube.com/watch?v=Hsji0DeJZMs>

GROEI, GROEI, GROEI

Je hebt een kaart gekregen met daarop ruimte om te schrijven of tekenen. Wat stop jij wel eens diep onder grond? Wat wil je liever niet dat anderen van je weten of aan je zien? Je mag het delen met de klas, maar ook (nog) voor jezelf houden. Daarna ga je op zoek naar een mooie plek om je kaart onder de grond te stoppen. Misschien ligt er een losse stoeptegel?

Maak bijvoorbeeld een bloemenweide van een stukje schoolplein.
Of kies je liever een plekje in de achtertuin?
De zaadjes komen hoe dan ook terecht
in de bodem om daar te ontkiemen
en uit te groeien tot bloemen.

En die bodem? Die wordt uiteraard
gezond gehouden door: **bodemdieren!**

Kijk snel op de volgende pagina om nog meer te weten
te komen over deze bijzondere beestjes.

HOP, NAAR BUITEN

Yes! Stoelen aan de kant, jas aan en ga buiten op zoek naar nog veel meer bodemdieren. Je vindt ze onder je voeten uiteraard. Bodemdieren zijn onmisbaar voor de natuur. Wat maakt ze zo bijzonder en wat doen ze daar eigenlijk onder de grond?

Heeft een slak echt meer tanden dan een haai? En heeft een miljoenpoot eigenlijk wel een miljoen poten? Het IVN zet alle weetjes over bodemdieren op een rijtje voor je. [klik hier](#)

En wil je nog meer weten over het belang van al die krioelende beestjes? Vraag dan een gratis lespakket aan. [klik hier](#)

Geloof het of niet, maar bodemdieren zijn dus behoorlijk beroemd. Ze hebben ieder jaar een eigen (verjaar) dag. **De bodemdierendagen**. Daar wordt van alles omheen georganiseerd. Nieuwsgierig? [klik hier](#)

Maar het kan nog gekker. Sinds kort schitteren ze in een eigen film! Ja echt. De film heet **Onder het maaiveld** en je kan de trailer al zien. [klik hier](#)

Link1 <https://www.ivn.nl/leren-over-de-natuur/weetjes-bodemdieren/>

Link 2 <https://www.ivn.nl/lespakketten/lespakket-bodemdieren/>

Link 3 <https://bodemdierendagen.nl/nl>

Link 4 <https://www.onderhetmaaiveldfilm.nl/>

HOP, NAAR BUITEN

Yes! Stoelen aan de kant, jas aan en ga buiten op zoek naar nog veel meer bodemdieren. Je vindt ze onder je voeten uiteraard. Bodemdieren zijn onmisbaar voor de natuur. Wat maakt ze zo bijzonder en wat doen ze daar eigenlijk onder de grond?

Heeft een slak echt meer tanden dan een haai? En heeft een miljoenpoot eigenlijk wel een miljoen poten? Het IVN zet alle weetjes over bodemdieren op een rijtje voor je. [klik hier](#)

En wil je nog meer weten over het belang van al die krioelende beestjes? Vraag dan een gratis lespakket aan. [klik hier](#)

Geloof het of niet, maar bodemdieren zijn dus behoorlijk beroemd. Ze hebben ieder jaar een eigen (verjaar) dag. **De bodemdierendagen**. Daar wordt van alles omheen georganiseerd. Nieuwsgierig? [klik hier](#)

Maar het kan nog gekker. Sinds kort schitteren ze in een eigen film! Ja echt. De film heet **Onder het maaiveld** en je kan de trailer al zien. [klik hier](#)